MENTE ET MANU

TEHNIKAÜLIKOOL

TALLINNA TEHNIKAÜLIKOOLI AJALEHT ILMUB 30. APRILLIST 1949

Nr. 28 (1327) Reede, 6. september 1989 Hind 2 kop.

AASTAPÄEV LÄHENEB

REEDEL, 13. OKTOOBRIL 1989 ALGUSEGA KELL 14.00 OOTAME KÕIKI TALLINNA TEHNIKAÜLIKOOLI AULASSE ÕPETATUD NÕUKOGU PIDULIKULE ISTUNGILE TRADITSIOONILISEKS AASTAPÄEVA TÄHISTAMISEKS. PÄEVAKORD ON PAIKA PANDUD JÄRGMINE:
1. REKTOR AKADEEMIK BORIS TAMME INAGURATSIOON.
2. PROFESSOR HARALD VELNERI AASTAPÄEVAKÕNE.
3. TALLINNA TEHNIKAÜLIKOOLI AUDOKTORITE PROFESSOR JUSSI HYYPPÄ JA PROFESSOR MÄTYAS HORVATHI PROMOTSIOON.

Tallinna Tehnikaülikooli õpetatud nõukogu oma otsusega 4. juulist 1989 andis ülikooli audoktorikraadi Helsinki Tehnikaülikooli rektorile, teetehnika professorile

J. HYYPPÄLE,

märkimaks ära tehnikateadlase teeneid teedeehituse ja tehnikahariduse edendamisel ning meie ülikoolidevahelise koostöö arendamise eest.

Jussi Hyyppä on pärit Pohjanmaalt Ylintarolt, kus sündis 1930. a. Kõrghariduse omandas Tehnnikaülikoolis, mille hüdro- ja ehitustehnika suunalt valmistus diplomeeritud insenerikks 1958. a. Järgnes töö Soome Teede ja Hüdrotehniliste Ehitiste ametkonnas, kus tegeles muldkehade ehituse ja pinnastega. 1964. a. siirdus Riikliku Teaduslik-Tehnilise Uurimiskeskuse Teelaboratooriumi teaduriks. J. Hyyppä teaduslikud publikatsioonid käsitlevadki peamiselt asfaltbetoonide mineraalainete, nende katete projekteerimise, ehitamise ja korrashoiu probleeme. J. Hyyppä osavõtul rakendati Soomes teekatete kvaliteedihindamise ja kontrolli süsteem, mis võimaldab töö teostajale tasuda arvestades valmisehitatud katte omadusi. Tänu taolisele süsteemile on tehniliste ja majanduslike meetoditega stimuleeritud osavõtjaid tegema kvaliteetset tööd. Tulemusi on näha Soome küllaltki korrastatud teevõrgul. Asfaltbetoonide uurimisega oli seotud ka J. Hyyppä doktori väitekiri.

1965. aastal valiti Tehnikaülikooli tee- ja raudteetehnika professoriks. Töötades õppejõuna võttis ta osa tehnilise kõrghariduse radikaalsest reformist, mille tulemusena mindi üle nn. «reiting» süsteemile, mis võimaldas rakendada valikaineid ja mitmekesistada üliõpilaste profileerimist. 1985. aastal valiti professor J. Hyyppä Tehnikaülikooli rektoriks esimeseks perioodiks ja 1988. aastal teiseks perioodiks. Tema rektoriks oleku ajal on Tehnikaülikool arenenud edasi. Mitmetel aladel nagu madalatel temperatuuridel toimuvad protsessid, elektroonika ja materjalide tehnoloogia on saavutatud rahvusvaheliselt arvestatav tase. J. Hyyppä on toonud kõrgkooli dünaamikat ja suurfirmade juhtimise kultuuri heas mõttes. Käesoleval aastal valmistati rektor J. Hyyppä aktiivsel osavõtul ette uus koostööleping meie ülikoolide vahel. Uus leping nägi ette senisest laialdasema koostöö, andes võimaluse ka vastastikuseks üliõpilaste vahetuseks ja vastastikku valikainete õpetamiseks. Esimeste üliõpilaste rühmade vahetus on juba toimunud. Seoses professor J. Hyyppäle TTÜ audoktori diplomi loovutamisega õnnitleme teda ja soovime talle edu töös rektorina ja teetehnika professorina.

prof. V. SEGERKRANTZ
TTÜ autoteede kateedri juhataja

* * *

Selsamal õpetatud nõukogul valiti ülikooli audoktoriks

MATYAS HORVATH,

kes on kiitusega lõpetanud Baumani-nimelise Moskva Tehnikaülikooli 1959. aastal. 1959 kuni 1963 töötas Budapestis insenerina, 1963 alustas aspirantuuri Moskvas STANKINis, teemaks automaatpinkide kontrollsüsteemid. Aastatel 1967—1974 töötas Budapestis Automatiseerimisinstituudis, algul teadurina, siis osakonnajuhatajana. 1975. aastast alates Budapesti Tehnikaülikooli masinaehitustehnoloogia kateedri juhataja, 1978. professor. 1984. tehnikadoktor, teemaks tehnoloogia automaatprojekteerimine. 1985. Ungari Riikliku Preemia laureaat. Teaduslik töö seotud arvutustehnika kasutamisega tehnoloogia ja instrumentide projekteerimisel ning tööprotsessi juhtimisel, samuti tööstusrobotite konstrueerimisega. Ungari Riikliku Tehnikakomitee ja Teaduskvalifikatsioonikomitee liige, Mehhaanikainseneride Teadusliku ühingu automaatika-sektsiooni esimees.

Tema kanda on vastutusrikkad ülesanded rahvusvahelistes organisatsioonides nagu IFAC ja CIRP.

Isiklikud suhted TTÜga pärinevad aastast 1978: et nii meil kui neil oli olemas tihe koostöö masinaehitustehnoloogide ja küberneetikute vahel ning olid arenemas kontaktid Eesti ja Ungari küberneetikutel, siis sai tehnikakõrgkoolide vastavate kateedrite töö koordineerimine igati loogiliseks sammuks. Alates 1980. a. ongi TTÜl ja BTÜl ühine teadustööde plaan, mis hõlmab taolisi teemasid nagu masinprojekteerimine, tehnoloogia automaatprojekteerimine jms. Lisaks infovahetusele toimib tudengivahetus, stažeerimine. Ei pääse mööda tõsiasjast, et meile on Ungari oluliseks «aknaks Euroopasse», mille kaudu on meie käsutusse jõudnud peale õppevahendite ka moodsamat programmvarustust. Praegusel hetkel pole aga tähtsusetu mainida, et meie uuele audoktorile pole hõimurahva elukäik tähtsusetu ega ajalugu tundmatu.

*

Oktoobrikuus ootab meid paljude oluliste sündmuste kõrval veel üks, et jälle veidi maksta ammuseid minevikuvõlgu. Õpetatud nõukogu saali saab oma väljateenitud kohale Tallinna Tehnikaülikooli rektor 1944. aasta septembris professor Robert Livländer.

KÕIGILE! KÕIGILE!

Kes on need kuus rektorit kelle portreed juba kaunistavad rektoraadi saali seina?
- *Õigesti vastanute vahel loosime välja auhinnad (NB! eraldi üliõpilastele ja õppejõududele!)*
- *Vastuseid ootame ajalehe toimetusse (III 204) 13. oktoobrini.*

Toimetus

PROFESSOR ROBERT LIVLÄNDERI ÕPPETÖÖST TALLINNA TEHNIKAÜLIKOOLIS

Lehitsen väikest raamatukest «Tallinna Tehnikaülikooli loengute ja praktiliste tööde kava kevadsemestril 1940».

Loen ammuseid ridu: «Livländer, R., dr. phil.. nat., geodeesia erakorraline professor, ehitus- ja mehaanikateaduskonna prodekaan. 1) Geodeesia ühes harjutustega, 2) Geodeesia (mäeosakonna üliõpilastele), 3) Geodeesia praktilised välistööd.»

Ehitusosakonna viimase õppekava järgi 1939. aastal oli I semestril: geodeesia (A) 5 tundi nädalas ja II semestril: geodeesia (B) 4 tundi nädalas. Peale selle suvevaheajal geodeesia praktilised välistööd II ja IV semestril ja praktilised tööd geodeetilises joonestamises III semestril. Kirjeldatu tegin läbi 1938—1940. aastatel.

Robert Livländeri loengud olid erakordselt hästi arusaadavad ja konspekteeritavad. Vaatamata Robert Livländeri kõrgele kvalifikatsioonile (astronoomiadoktor) pakkus ta oma loengutel just seda praktilist geodeesiatarkust, mida võis ja võib tarvis minna ehitusinseneril. Loengutsükli ülesehitus võimaldas saada teadmisi, mida läks vaja otseselt järgnevates harjutustundides ja geodeesia praktilistes välistöödes. Meenub äärmiselt lihtne, praktiline loengumaterjali esitusl aad ja kohati koguni maamehelikud ütlused, nagu näiteks: «Nüüd paneme selle «konna» siia maha ja asetame lati selle «konna» peale!» Kahtlemata oli noorele tudengile niisugune esituslaad meeldivaks vahelduseks mitmete muude õppeainete teoreetilisele pagasile.

Meenub ka Robert Livländeri suurepärane iseloomuomadus: ta usaldas täielikult oma lähemaid kaastöötajaid-abilisi. Harjutustel ja praktilistel välistöödel olid täielikeks peremeesteks vanem assistent Herbert Muischneek (mag. math.) ja noorema assistendi kohusetäitja Karl Kruusmaa (tollal veel üliõpilane). Professor ei seganud end põrmugi oma abiliste tegevusse. Ei mäletagi, et ta oleks tulnud midagi asjatult kontrollima või ümberkorraldama.

Nõudlikkus eksamil, aga eriti geodeetilise joonestamise praktilistel töödel oli küllaltki kõrge. Eksamil tuli lahendada individuaalne ülesanne ja omada häid teadmisi praktilises geodeesias. Geodeetilises joonestamises nõuti suurt täpsust ja lausa eeskujulikku joonise puhtust, korralikkust ja ilu. Arvan, et geodeesia tsükkel oli Tallinna Tehnikaülikoolis just niisugusel küllalt kõrgel tasemel nagu see oli vajalik tugeva ehitusinseneri kasvatamiseks.

HARRI TIBAR
Tallinna Tehnikaülikooli üliõpilane 1938—1940

Kui ma 1942. a. sügisel kõrgkooli pääseda üritades oma paberitega Tallinna Tehnikaülikooli kantseleisse astusin, sattusin vastamisi ilmselt seal juhuslikult viibiva noorevõitu näo, aga hallvalge pea ja pisut vimmas kehahoiakuga mehega. Ta vaatas mu gümnaasiumi lõputunnistust, ütles, mis tõendeid veel vaja, lisas paar julgustavat sõna ja läks. Kõik see kestis vaid minut-paar, kuid oli äärmiselt selge ja täpne. Kantseleipreili ütles, et too oli rektor ise, professor Livländer.

Õppetöö algas 15. oktoobril. Matemaatika, üldise mehhaanika, füüsika ja tehnilise joonestamise loengud toimusid Koplis peahoone suurtes auditooriumides kõikidele erialadele koos. Kuulajaid oli palju, nähtavus tahvlile üsna vilets ja lektori isik jäi kuidagi kaugeks.

Geodeesia loengud olid väikeses auditooriumis ainult ehitajatele. Prof. R. Livländer alustas loengut sõnadega «Minu daam ja mu härrad!». Esimest korda seda kuuldes oli mul küll imelik tunne, sest olin ju alles 19-aastane naga. Loengul sigines kohe asjalik töömeeleolu, sest aine ise on konkreetne ja professori esitus oli väga selge ning täpsete formuleeringutega. Arvan, et just seetõttu oli ka tema geodeesiaõpik tudengite seas väga populaarne.

Mäletan üht harjumust, mida kogu stuudiumi jooksul teiste lektorite juures ei kohanud. Nimelt nimetas prof. Livländer instrumentide (ka arvutuslükat oli tollal mitte just odav instrument!) tutvustamisel alati ka nende hinna. Seda tegi ta ikka eesti kroonides, sest riigimark ei näitavat midagi. Kui loengu käigus selgus, et midagi oleks veel vaja demonstreerida, siis lubas professor selle eseme järgmisele loengule kaasa võtta. Ise pöördus aga kõrvale ja tegi taskurätiku nurka sõlme. See võte oli siis mulle veel uudis. Paar korda juhtus ka, et taskurätti haarates jäi professor imestunult vaatama — seal oli sõlm juba ees. See oli nii inimlik.

Professori nõudlikkuse kohta ei oska ma midagi öelda, sest eksamini kahjuks ei jõudnud — 1943. a. kevadel pani sõda õppetöö seisma.

ENNO SOONURM

Professor Livländeri elust ja tegevusest loe lk. 2.

PROFESSOR ROBERT LIVLÄNDERI ELUST JA TEGEVUSEST SEOSES TEMA PORTREE PIDULIKU PAIGALDAMISEGA TEHNIKAÜLIKOOLI REKTORITE PORTREEDE HULKA

Robert Livländer sündis vana kalendri järgi 19. 01. 1903. Tallinnas töölise pojana. Ta võttis osa Eesti Vabadussõjast, lõpetas 1921. a. Tallinna 1. reaalkooli, kusjuures lõputunnistusel olid kõigis ainetes kõrgeimad hinded ja 1925. a. Tartu Ülikooli matemaatika-loodusteaduskonna. Magistrikraad omistati talle 1926. a. Doktorikraad 1932. aastal pärast väitekirja «Determination of the Longitude of the Tartu Observatory by Wireless» kaitsmist.

1928—29 aastal täiendas ta ennast stipendiaadina Potsdami geodeesia instituudis. Juba üliõpilasena töötas ta abijõuna Tartu Tähetornis, pärast ülikooli lõpetamist samas assistendi, astronoom-observaatorina. Aastatel 1933—36 oli ta ülikoolis astronoomia ja geodeesia eradotsent ja dotsent. Kui ülikooli juurde loodi tehnikateaduskond, organiseeris Robert Livländer ehituse eriala jaoks olulise geodeesia kursuse õpetamist. Tallinna Tehnikaülikooli loomisel 1936. aastal nimetati R. Livländer geodeesia dotsendiks ja aastast 1938. erakorraliseks professoriks. 1940/41. õppeaastal nimetati ta tookord erakorraliseks professoriks. 1940/41. õppeaastal nimetati ta keemia-mäeteaduskonda kuulunud geodeesia kateedri juhatajaks, 1941. aasta suvel sama teaduskonna dekaaniks. Tunnetades hästi vajadust jätkata Tallinna Tehnikaülikooli kui kõrgkooli ja rahvusliku kultuurikolde tegevust ka sõja olukorras, taotles rühm õppejõude s. h. ka R. Livländer luba jätkata kõrgkooli tegevust. Selline luba Tallinna linnapealt ka saadi, kes ühtlasi nimetas 12. septembril 1944. aastal professor R. Livländeri Tallinna Tehnikaülikooli rektoriks, kellena ta töötas kuni 1944. aasta septembri lõpuni. Arvatavasti tunnetades, et sõjaaegse Tehnikaülikooli rektorina tal ja ta perekonnal tõenäoliselt ei õnnestuks pääseda repressioonidest, lahkus ta koos teiste sõjapõgenikega kodumaalt. Uppsalas 1972. aastal koostatud mälestusraamatu andmetel asus ta Kuressaares saksa reisiaurik «Nordsternile», mis teel põgenikega Saksamaale 6. okt. 1944. aastal sai lennukilt torpeedotabamuse ja hukkus, viies merepõhja sadasid põgenikke, nende hulgas ka R. Livländeri koos perekonnaga.

Vaadelgem järgnevas põgusalt R. Livländeri tegevuse mõningaid aspekte. Kõigepealt püüdkem teda hinnata TEADLASENA. Ilmselt kõige suuremat rahvusvahelist tunnustust on saavutanud professor R. Livländer ASTROMEETRIA alalt. Tartu Ülikooli Ajaloo raamatus on märgitud: ...E. Öpik koos kaastööliste R. Livländeri ja O. Sildega on tunnistatud tähtede ultravioletkiirguse kalorimeetria pioneeriks (Teose Basic Astronomical Data.. Chicago, 1963 p. 241. andmetel). Professor R. Livländer on uurinud nimetatud meetodil planeete. Olulised on R. Livländeri tööd Läänemere maade geodeetilise põhivõrgu koostamisel. Ta võttis osa Läänemere geodeetilise komisjoni tegevusest. Selle komisjoni ülesandel viis ta 1929.—1930. läbi rahvusvahelisi geograafilisi pikkusemõõtmisi Tartus ja Pulkovos. 1927. aastal võttis ta osa päikesevarjutuse ekspeditsioonist Põhja-Rootsi. Professor Livländer osales põhivõrgu töödel ka Eestis, ta oli geodeetilise komitee liige, osales mõõdulintide kompareerimiseks loodud Kloostrimetsa kontrollbaasi rajamisel ning paljude muude Eesti Vabariigile oluliste topograafiliste ja geodeetiliste probleemide lahendamisel.

Töötades geodeesia dotsendi ja professorina, organiseeris ta Tehnikaülikooli geodeesia laboratooriumi tegevust, laiendas instrumentaariumi ja andis välja õppekirjandust, millest tuntuim on raamat «Geodeesia põhijooni» (Tartu, Eesti Kirjastus 1942).

R. Livländer oli ka astronoomia ja topo-geodeetiliste teadmiste tutvustaja rahvale. Näiteks ajalehe «Vaba Maa» 10. 03. 1925. andmetel pidas ta huvitava referaadi Noorte Meeste Kristliku Ühingu võimlas teemal «Orgaaniline elu Marsil pole võimalik». Ajakirjas «Loodus» on ta avaldanud artikleid tähtedest ja tähtkujudest taevas, planeetidest, ilmakehade kokkupõrkamistest, vanade saarlaste täheteadusest...

Saanud Tallinna Tehnikaülikooli REKTORIKS, tuli tal sõja tingimustes lahendada kõrvuti õppe- ja teadustöö ülesannetega töötajaskonna ja üliõpilaste oluliselt vajalikke probleeme nagu toidu ja kütte muretsemine. Toonastest ajalehtedest võime lugeda üliõpilassöökla avamisest, suvistest turba lõikamistest, abist viljakoristustöödel. Oluliseim on siiski, et rasketes sõjatingimustes loodi võimalused andekamaile tehnikahuvilistele noortele jätkata õpinguid, ühtlasi päästes neid sundmobilisatsioonist. Ajalehest «Eesti Sõna» 17. 01. 1943. võime lugeda, et tehnikaülikoolis õppis üle 650 üliõpilase ja sügisel võeti vastu 265 uut üliõpilast, mis arvestades sõja aega, ei olnudki väike arv. Väga tähtis on, et professor R. Livländeri ja teiste rahvuslikult meelestatud ülikooli õppejõudude ja teenistujate jõupingutustega päästeti tehnikaülikooli varad, oluline osa õppe- ja teaduskaadrist ja üliõpilastest, mis võimaldas kõrgkooli tegevust taasalustada. Lõpetuseks märkigem, et praegu kuulub geodeesia laboratoorium tehnikaülikooli ehitusteaduskonna autoteede kateedri koosseisu.

Tahaksin ka tänada käesoleva ettekande jaoks alusmaterjalide saamise eest Eesti Geodeesia fondi (K. Kukkur), Rahvusraamatukogu rahvusbibliograafia osakonda ja noort assistenti S. Pertensit.

Professor V. SEGERKRANTZ

LIBRARIA

TUNDMATU KARL RISTIKIVI

Seni oleme me tundnud suurt eesti kirjanikku Karl Ristikivi peamiselt romanistina. Kodumaal on juba ilmunud tema Tallinna triloogia ning «Loomingu» Raamatukogu» vahendusel ka «Imede saar» ja «Lohe hambad». Ka tunneme Ristikivi kui toreda lasteraamatu «Semud. Sellid.» autorit. Seni on aga paraku tundmatuks jäänud lüürikust Ristikivi väga peenetundeline ja õrnahingeline natuur. Tõsi küll, mitmeid Ristikivi luuletusi on (minu arvates mitte just kõige õnnestunumalt) viisistanud ja laulnud Tõnu Tepandi, kuid see on ka kõik, mida me Karl Ristikivi luulest teame. Olgu siis alljärgnevad luuletused katseks avada veel üht tahku Karl Ristikivi ulatuslikust loomingust. Need luuletused, mida te nüüd kohe lugema hakkate, pärinevad 1972. aastal Lundis ilmunud kogust «Inimese teekond». Head lugemist ja mõtlemist kõigile!

TÕNU TOMBERG

* * *

Kojuigatsus — kauguseigatsus,
kahte harusse kasvav puu,
varjuotsija — tuulteotsija,
metsa ja mere piirimaal.
Sünnihirm — surmahirm,
mõlemast otsast sõlmitud elulõng.
Olemine — mitteolemine,
üks neist on uni
ja teine ei ole sedagi.

* * *

Ma veel ei teadnud, et see on patt,
kui teada sain, oli hilja,
sest hea ja kurja tundmise puust
ma sõin liig küpse vilja.

Kõik oli nii kevadvärske ja noor
kui kaste su kulmukaarel —
kuni teadmise päikeses kolletas kõik
mu üksinduse saarel.

Mu pihk ainult korraks surus su kätt,
ja sellest küllalt jätkus.
Ühel päeval üks ingel või paha vaim
mu tunnetelt tiivad katkus.

Ja nüüd, kui vari su noorusest
mulle tuttavalt pilgutab silma,
tean kahjuks, et sellest mis sinult sain
olen alati olnud ilma.

* * *

Meie juured ei ole lapsepõlves
kodumullas ja maakamaras,
murukoplis, kus aabitsa-lapsed mängivad.
Meie juured on igas paigas,
kust me kunagi mööda käinud.
Nii me kasvame virnrohu kombel
kinni hakates siit ja sealt.
Ja need lõputa keerlevad teed
ja need kauguses sinavad metsad,
unistuste mägedest rääkimata,
võõrad paigad ja võõrad nimed
saavad omaks ja uuesti võõraks.
Ei nad päriselt kao.
Äkki haljendab ränduri kepp
ning kasvatab juuri ja õisi.

KÕRGED KÜLALISED USAst

Hetk kohtumiselt õpetatud nõukogu saalis.
Foto ARVO VIILUP

29. septembril külastasid Tallinna Tehnikaülikooli Ameerika noored poliitikud WILLIAM KENNERY (USA presidendi eriabi noorsoo küsimustes), WILLIAM SCHECK (Ohio osariigi Esindajatepalati liige), HELEN DUDLY (USA linnaarengu ja -elu ministri abi), KATHERINE DICKY (USA justiitsministri abi), DANIEL HEIZER (Indiana osariigi ülemkohtu ametnik), JULIAN PENNY (Põhja-Carolina osariigi Biotehnoloogiakeskuse direktor majanduküsimuste alal), JEOFFREY DAVIS (firma «Madisson» viitsepresident Washingtonis), MICHAEL THOMSON (USA Rahvuskaitse nõukogu esindaja); Demokraadid: MARK GUTHRY (Ohio Esindajatepalati liige), FRANCISCO BORGHES (Connecticuti osariigi kuberneri varahoidja), LAURA GARREY (Alabama ülemprokuröri abi), (JOSEPH GRIMMS (USA Esindajatekoja alamkomitee aparaadi juhataja kaadriküsimustes), PERRY FLOYD (nõunik juriidiliste küsimuste alal), MARSHA LY HEIL (Demokraatliku Partei programmi konsultant valimisküsimustes), CHRISTOPHER GATES (Colorado osariigi Demokraatliku Partei komitee esimehe abi), JOSEPH FELLON (Ameerika noorte poliitikute eest hooltkandva nõukogu liige).

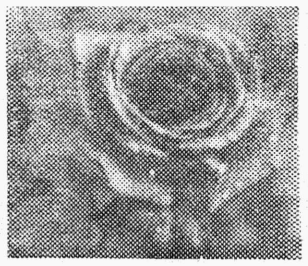

KÕRGED KÜLALISED USAst

VABADUS! VÕRDSUS! VENDLUS!

Pärast Vendee mahasurumist ning võite välismaalaste üle näis, nagu ei vajaks revolutsiooniline Prantsusmaa enam seesmisi ohvreid ja ta võiks pühendada rahulikule ülesehitustööle. Nii arvas näiteks Danton ühes oma lähikondlastega. Kuid käremeelsed jakobiinid arvasid teisiti, sest terror oli neile ainsaks võimulpüsimise vahendiks.

Pariisis sai giljotiin üha enam ja enam hoogu. 16. oktoobril hukati kuninganna Marie-Antoinette, 31. oktoobril 20 juhtivat žirondiini (73 žirondiini pandi vanglasse). 11. novembril jagasid sama saatust konstitutsionistide (s. t. konstitutsioonilist monarhiat pooldava erakonna) juhid. Giljotiinile saadeti ka Orleans'i hertsog Philippe, kes oli endale uueks liignimeks võtnud Egalite (võrdsus) ning kes oli juhtinud kuningavastast opositsiooni juba 1789. aastal ja varemgi.

Samas ei tahtnud prantsuse revolutsionäärid piirduda üksnes vana korra hävitamisega, vaid tahtsid minna veel kaugemalegi. Nad tahtsid maksma panna uue usundi ja veel kalendri. See kõik oli sama mõttetu kui terror. Kuid ka sellest oli veel vähe, ka rõivastuses ja omavahelises läbikäimises pidi peegelduma uus kord. Nii kõnetati üksteist «kodanikeks»», sest sõnad «härra» ja «proua» olid nende arust vana korra kõlbmatu jäänus. Teietamise asemel hakati sinatama jne.

Uus kalender, mis oli tarvitusel kaksteist aastat (kuni Napoleoni keisriks kroonimiseni) lähtus Prantsuse Revolutsioonist. Kuna vabariik kuulutati välja 1792. a. 22. septembril, siis sai see päev ka uue ajaarvamise alguseks. Aasta koosnes 12 kuust, igaühes 30 päeva. Iga kuu oli jaotatud kolmeks dekaadiks, kusjuures pühapäevade asemel pühitseti iga dekaadi kümnendat päeva. Viit või kuut lisapäeva aastas nimetati «sankülotiideks» ning need olid pidupäevad.

Pariisi Jumalaema kirik nimetati «Mõistuse Templiks». Mitmed põhiseadusele truudust vandunud vaimulikud loobusid vaimulike märkidest ja ka oma ametist.

31. märtsil vangistati Danton ja tema lähimad kaasvõitlejad. Giljotiin päris nad omale juba 5. aprillil. Dantoni surm oli Robespierre'i suurimaks kuriteoks. Hävitades hebertiste ja dantoniste hävitas Robespierre ühtlasi ka revolutsiooni «ajutrusti». Dantoni surmale järgnes reaktsioon, mis õige pea pöördus Robespierre'i enda vastu.

Robespierre langusega lõppes ka terror. Nüüd saadi lõpuks aru, et kindel valitsus ei ole hirmuvalitsus. Prantsuse Revolutsiooni oli saabunud uus ajajärk, mis oli üldiselt tuntud Termidoorluse nime all.

Muuseas, huvitav tähelepanek. Nende 2750 ohvri hulgas, kelle pead giljotiini tera all langesid, oli vaid 650 jõukat või mõjukat isikut. Ülejäänud 2100 olid lihtsad ja vaesed inimesed. Kas ei pane need arvud nii mõnegi asja üle järele mõtlema.

TERMIDOORLUS

Niisiis — hirmuvalitsus oli lõppenud. Nüüd tuli terror asendada halastusega.

Võim nii Konvendis kui valitsuses siirdus termidoorlastele. See oli uus erakond, mis moodustus kodanluse ja haritlaskonna klassihuvide kaitseks. Selle erakonnaga ühinesid ka mõõdukad jakobiinid ja žirondiinid. Uue erakonna juhtideks olid Tallien, Legendre, Barras jt. Et lõplikult likvideerida Robespierre'i pärandus, alustasid termidoorlased võitlust endiste komiteedega. Frenon nõudis isegi raekoja lammutamist, sest see olevat olnud «Robespierre'i Louvre».

Ei möödunud kuigi palju aega žirondiinide tagasitulekust, kui Konvent otsustas vahistada mitmed juhtivad jakobiinid. Nagu enne olid püüdnud vastu panna žirondiinid, püüdsid sedakorda vastu hakata jakobiinid, ja nii nagu esimesed, hukkusid teisedki.

Diktatuuri langusele aitasid eriti kaasa revolutsioonivälised saavutused. Revolutsioonilise vabariigi hiilgavad võidud peaaegu kogu Euroopa üle olid lausa hämmastavad. Üksteise järel tehti rahu pea kõigi Euroopa koalitsiooni riikidega, kusjuures vahepeal vallutati isegi Holland ja kuulutati see Bataavia vabariigiks.

Reaktsioon oli departemangudes veel tugevam kui pealinnas, sest seal oli võimul kaks äärmuslikku poolust, kusjuures keskmine vool oli nõrk, kaldudes kord ühtede, kord teiste poole. Departemangudes teati väga hästi, et nende käekäik oleneb Pariisist ning käidi alati selle järel, keerates aeg-ajalt «vinti üle». Võimu haaranud erakonna langemisele Pariisis järgnes õige pea sama ka provintsides, kus algasid veel verisemad arveteõiendused kui pealinnas.

Mässust ja selle mahasurumisest kurnatud Vendeé jätkas ikka veel vastupanu. Inglismaa kavatses korraldada emigrantidest dessanti, kes oleks pidanud ühinema vendeelastega ning siis koos nendega restaureerima monarhia. See katse aga ebaõnnestus täielikult.

1795 aasta 22. augustil kuulutati välja uus põhiseadus ning Suur Prantsuse Revolutsioon läks üle oma järgmisse etappi, mis on tuntud Direktooriumi nime all.

DIREKTOORIUM

Uus põhiseadus oli eelmisest märksa parem. See konstitutsioon oli kuueaastase seadusandliku ja revolutsioonilise tegevuse viljaks. Nüüd tuli riik korraldada täiesti uuel alusel.

1795. a. konstitutsiooni kohaselt teostas võimu kahekojaline parlament, mis koosnes «viiesaja-nõukogust» ning 250-liikmelisest vanemate nõukogust. Täidesaatev võim kuulus viieliikmelisele direktooriumile.

Iga viiesaja-nõukogu liige pidi olema vähemalt 30-aastane, vanematenõukogu liikmete vanusetsensus oli 40 aastat.

Vältimaks surveavaldusi seadusandlusele. otsustati seadus maksvaks tunnistada alles pärast kolmekordset lugemist ja vastuvõtmist mõlema koja poolt. Seejuures pidi iga lugemise vahel olema vähemalt viis päeva. Äärmistel juhtudel võidi seadusi vastu võtta ka kiiremini, kusjuures parlamendi enda osustada jäi, milline juhtum äärmiseks osutub.

Täidesaatev võim oli eraldatud seadusandlikust. Presidendi ametikohast hoiti kõrvale, sest kardeti, et president ei ole kuigi palju parem kuningast. Seetõttu piirduti viieliikmelise direktooriumiga. Direktorid valiti ametisse vanemate-nõukogu poolt viiesaja-nõukogu esitamisel. Neid võis anda kohtu alla, kuid neid ei saanud vallandada oma ametist.

Igal aastal langes üks direktoritest direktooriumist välja ning tema asemele valiti uus. Iga direktor pidi kolme kuu jooksul juhatama direktooriumi, kusjuures tema kirjutas alla kõigile ametlikele paberitele ning tema käes oli vabariigi pitsat. Direktoorium määras oma kohtadele ametnikke, valvas ja korraldas rahandust, teostas sõjaväe kõrgemat ülemjuhatust jne. Vanemate-nõukogul oli peale seadusandliku võimu veel õigus valvata selle järele, et direktoorium ei kehtestaks oma diktatuuri.

Kuna valimised olid halvatasemelised, siis pääses rahvaesindajate kogusse küllaltki palju rojaliste. Reaktsioon arenes lakkamatult. Rojalistid moodustasid Pariisis liidu, mille ülesandeks oli aktiivne võitlus vabariiklastega ning lõppeesmärgiks kuningriigi taastamine.

Vabariiklased otsustasid kindlustada oma võimu vabariikliku armee abil. Ka oli selgunud, et rojalistid olid otsustanud tõsta avalikku mässu vabariigi vastu. Pariisi alla moodustati sõjaväelaager. Nüüd astus esimest korda Prantsusmaa poliitilisse ellu keegi noor, väikesekasvuline kindral Napoleon Bonaparte.

Direktoreiks valiti Barras, Letorneur, Larevillere-Lepeaux ning Carnot.

Uus ajajärk Prantsuse revolutsioonis, mis saabus pärast 1789—1795. a. tormilist tegevust näitas, et revolutsiooni edasine süvenemine on ennast täielikult ammendanud. Tekkis reaktsioon. Revolutsioon kaotas järk-järgult oma idealistliku värvingu ning muutus üha enam materialistlikuks.

Vabariigi seisund oli direktooriumi valitsemise alguses küllalt kurb. Kord ja administratsioon puudusid pea täielikult. Riigikassa oli tühi, lokkas inflatsioon, see aga tekitas tohutuid raskusi nii tööstuses kui kaubanduses. Nälg kestis edasi, sest ükski talupoeg ei tahtnud väärtusetu paberraha eest anda nälgijatele toiduaineid. Revolutsioonilised valitsused olid maha müünud rahva varandused, mille moodustasid aadlikelt ja vaimulikelt võõrandatud varad. Raha, mis sel teel saadi, kulutati peamiselt sõjaväe tarbeks.

Kuigi uued valitsejad ei olnud just kõige paremad asjatundjad majanduse alal, olid nad siiski ausad ja korralikud töömehed.

Peale juba eespool nimetatud raskuste komplitseeris direktooriumi seisukorda kahe äärmusliku erakonna — «demokraatide» ja rojalistide tegevus. Esimesed Babeuf'iga eesotsas nõudsid 1793. a. põhiseaduse ja terrori taastamist, teised aga tahtsid 1791. a. põhiseadust ja monarhia restauratsiooni. Mõlemad erakonnad lõid vandeseltse kehtiva korra kukutamiseks, kuid neile saadi õigeaegselt jälile ning direktoriaalne valitsus jäi püsima.

Direktoorium võitis mitte ainult mõlemad erakonnad, vaid kogu Euroopa. Prantsuse sõjavägi tegi imesid. Itaalias, kus revolutsiooniarmeed juhtis geniaalne strateeg Napoleon Bonaparte, äratas saavutatu prantslaste rahvusliku eneseuhkuse. Prantsusmaa ja kogu Euroopa imetles noore kindrali suursaavutusi.

«KULJUS» ROOTSI KUNINGRIIGIS

Ühel juulikuu pärastlõunal kogunes «Kuljuse» keskmine rühm Tallinna sadamasse. Ennäe imet, seekord ei tulnud «Kuljus» külalisi vastu võtma ega kedagi teele saatma, vaid sõitis ise külla. Sedakorda Rootsi Kuningriiki.

Kahe päeva pärast kohtusime Stockholmis oma vanade sõpradega — **Karlshamni ABFI koori dirigendi Arnega ja rootsieestlaste rahvatantsurühmaga «Kassari».** Taaskohtumine oli tormiline. Kõik tüdrukud said Arne käest mitu plaksuga musi. Poisid jäid millegipärast sellest aust ilma.

Peale väikest ekskursiooni Stockholmis ootas meid ees seitsmetunnine bussisõit **Lõuna-Rootsi sadamalinna Karlshamni.** See oli rohelusse uppuv väikelinnake 30tuhande elanikuga (ja mitte ühtegi üheksakordset maja!). Juba esimestest hetkedest peale võlus ta meid oma hubasuse ja rahulikkusega.

Buss viis meid linna skautide maja juurde. Kena kahekorruselisele mõisahoonele sarnanev kivimaja jäi kogu festivali ajaks meie peakorteriks. Külaliste auks lehvis lipuvardas sini-must-valge lipp. Maja esisel muruplatsil leidis aset meie esimene kohtumine Rootsimaa pinnal kogu ABFi kooriga. Oh seda kallistamist ja musitamist! Kallid külalised juhatati «sõrmelooga» trepist üles saali, kus ootas meid kaetud laud. Peale kehakinnitust, lauakõnesid ja tooste otsiti välja pillid ning nii meie, kui nende pillimehed proovisid, kes suudab esimesena tantsijaid saata välja värsket õhku hingama.

Märkamatult oli õhtust saanud öö. Elama jaotati meid peredesse. Paljudel olid oma sümpaatiad kujunenud juba koori Tallinna-reisi ajal ning suurt segadust ei tekkinud. Kellel vedas, sai oma käsutusse terve majakorruse, vesivoodi ja kõikmõeldavad mugavused, teised pidid leppima «ainult» oma toaga. Nii mõnelgi pool kestis pidu hommikuni.

Järgmine päev saabus festivali avapäevana. Tegemist oli **traditsioonilise Läänemeremaade festivaliga,** mis sarnanes veidi Tallinna Vanalinna-päevadega. Kõik meie esinemised toimusid vabas õhus ning meelde on jäänud pealtvaatajate **suur huvi meie vastu.** Igal kontserdil piiras meid mitmekordne pealtvaatajate ring. Aplausid olid tormilised ning ajalehtedes kirjutati meist ainult ülivõrretes.

Meeldejääva elamuse pakkus osavõtt karnevalirongkäigust ja väike purjereis merele. Merereis korraldati kõigile festivali külalistele ning sõideti kahe purjekaga ja puksiirlaevaga «Karlshamn». Viimane laev on vaata et maailmakuulus, sest just tema tõmbas välja madalikule «eksinud» nõukogude allveelaeva. Jällegi leidis kinnitust, et igas sadamas on vähemalt üks **eestlane.** Karlshamni sadamaülem on Eestimaalt pärit mees. Tema teene oli, et sadamas teiste lippude seas lehvis ka meie trikoloor.

Karlshamnis veedetud päevade sisse mahtus veel palju huvitavat: vastuvõtt Raekojas, lõpupidu rehe all ja muudki. Lahkumine oli kurb, nagu alati headest sõpradest. Mõlemalt poolt loodeti, et kohtumine ei jää viimaseks ja tundus, et see soov tuli südamest.

Stockholmi Eesti Majas võõrustas meid jällegi «Kassari» tantsurühm (hea on omada palju sõpru üle maailma!) Ka «Kassari» tantsijad avaldasid soovi tulla uuesti oma esivanemate maale ja loomulikult oleme me alati valmis külalisi vastu võtma.

«Silvia Regina» ja «Georg Ots» tõid meid tagasi Tallinna argiellu ja reis Rootsimaale tundub praegu vaid värvilise unenäona.

JANNE KAASIK
KAIA-LIISA
KULGVER

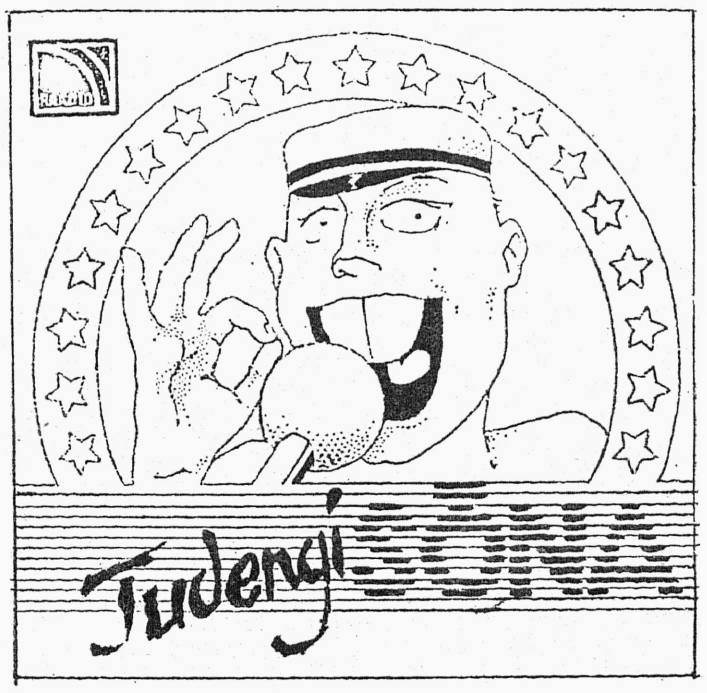

*** Tudengitel ei ole üle-Eestilist hääletoru. Eesti Raadio «TUDENGISÕNA» püüab seda lünka täita.**

*** «TUDENGISÕNA» on 15 minutit sõna ja muusikat.**

*** «TUDENGISÕNA» pakub tuge rasketel hetkedel ja keeruliste probleemide lahendamisel. Ta püüab ka meelt lahutada ja pakkuda teavet tudengite ettevõtmiste kohta.**

*** «TUDENGISÕNALE» saab ka kirjutada: 202 400, Tartu, Riia 12. Eesti Raadio «Tudengisõna».**

*** «TUDENGISÕNA» on eetris Vikerraadios üle nädala laupäeviti 16.30. Järgmine kord 7. oktoobril.**

*** «TUDENGISÕNA» ootab kuulama ja mõtteid vahetama.**

«Tudengisõna»

See oli nüüd küll üks nördimapanev lugu, mis kirjutama pani. Ja jälle seesama asi, et meie maal ei viitsita oma elementaarseid tööülesandeid täita. Osal inimestel ei kipu lihtsalt meeles seisma, kus nad töötavad, mis tööd teevad ja mis eest palka saavad.

KONKREETSELT.

Tähelepanelik lugeja ilmselt märkas, et 29. septembri «TÜ» ilmus peahoonesse alles 3. okt. õhtul ja Koplisse ning Heinamajja 5ndal. Selge pläkk. Asi lihtsalt selles, et TTÜ autobaas ei suutnud kolme päeva jooksul leida transporti, mis veaks lehed trükikojast laiali. Küll oli auto puruks, ja siis selgus, et auto oli isegi välja sõitnud, aga kuhugi ära kadunud. Lõpuks tuli ikkagi lehed taksoga peahoonesse tuua, kuhu need kolmanda õhtul välja sai pandud, aga neljandal hommikuse postiga ülejäänud kaup kohtadesse viia jällegi unustati. Täitsa närvi ajab. Mind küll. Toimetuse naised ei tunne ammu enam midagi.

Igal juhul seda makulatuuri küll enam vaja ei ole. Sellega seoses ilmus «PLÄRA STUUDIO» reklaam häbemata hilja. Kes nüüd aja maha magas ja siiski vastupandamata huvi tunneb, see saab infot «TÜ» toimetusest ja telefonil 53 72 61. Jälgida ka reklaami.

JAAN PUUSAAG
Pressiklubi president

MERI VEETILGAS I

EHK IMPRESSIOONE ELU ESIMESELT VÄLISREISILT

...Kui ühel augustilõpu soojal pühapäeval läbi Tüüringi metsa sõitsin, tundsin end pigem unenäos kui maises tegelikkuses olevat. Olin seda sõitu alateadlikult oodanud 30 aastat ja 10 kuud ja igasuguse lootuse kaotada jõudnud. Minu kirjavahetus Ida-Saksa koolipoisi Olaf Beeriga oli alanud kuskil üheksandas või kümnendas klassis, kuidas sattus tema aadress Wernigerodest Suure-Jaani, jääb vist igavesti saladusse, aga kirju me vahetasime, algul vene keeles, siis saksa ja vene keeles. Olaf unistas arhitekti kutsest, konkurss oli ränk, Olaf otsustas loobuda ülikooli usuteaduskonna kasuks. Minule oli selline meelemuutus tollal käsitamatu, püüdsin talle ateismi ja darvinismi põhitõdesid selgeks teha, tulutult muidugi. Ja sinna see kirjavahetus tollal hääbuski — nagu küllasõidumõtegi. Tervelt kahekümneks pikaks aastaks. Kuni 1980ndate alguses leidsin juhukombel Olafi kooliaegse aadressi, võtsin südame rindu ja kirjutasin uuesti. Võhivõõrad ja tuttavad toimetasid mu sõnumiku pika ringiga Olafi kätte ja rõõmsalt üllatunud vastus ei lasknud end kaua oodata. Nüüd käis meie kirjavahetus inglise ja saksa keeles. Ja 1984. aasta oktoobris tõi turismirong Olafi ja ta naise Christine Tallinna. Nii et veerand sajandit peale kirjavahetuse algust olime nüüd ka isiklikult tuttavad!

Kulus veel viis aastat, enne kui nemad said mind võõrustada oma kodus WALDAUS, Hildburghauseni kreisi Suhli ringkonnas. Waldau on tänavküla ligemale 1000 elanikuga, Konsum-kaupluse, postkontori, pagariäri, paari söögimaja (Gasthaus), kohviku, õllebaari, lasteaia, 9-klassilise Oberschule ja kirikuga. See viimane tuletas end kellalöökidega meelde iga veerandtunni tagant. Kuna elasin kirikla pööningtoas (mis kuulus pere vanemale pojale Hans Christianile), kostsid ajanäitaja löögid ja kirikukellade helin minu tuppa suurepäraselt. Nad hakkisid mu sealviibimise kaks nädalat saksa täpsusega ühepikkusteks ajalõikudeks. Nad aitasid korda luua väga vastukäivates muljetes...

MÄRKMEID REISIPÄEVIKUST.

21 AUGUST, Praha okupatsiooni 21. aastapäev. Milline maastik! Orud, metsased mäed, jõed — ning linnakesed ja külad. Üks maalilisem kui teine, punased kivikatused, hallid kiltkivivooderdised, kivikillutisega kõnniteed, Fachwerk-majakesed, lilled igal pool, rohelus, ristikasirin, päike, valged pilved. **SCHLEUSINGENI** Raekoja platsil seisab juba sajandeid väärikas pronksine Hennenbergeri krahvinna. Alt-linnast lossi tuleb tõusta mööda treppe, loss asub mäeküljel. Vaade lossitorni platvormilt on avar ja maaliline, rinnatise metallplaadile on graveeritud mägede, orgude ja kõige muu nähtava nimed. Lõunastame **HILDBURGHAUSENIS** ühes tšehhi nimega söögikohas, kus sööme kapsarulle Honeggeri valvsa pilgu all — vastav «ikoon» kuulub vähimagi kohvipoe kohustuslikku interjööri. Kingin musta lindi kõigile, kellega mind sel päeval tutvustatakse. Luban selle ka Honeggerile rinda kinnitada, et temagi vennasrahvaga kaasa leinaks. Olaf teeb mulle kohe selgeks, et silmad ja kõrvad on igal laual ja igal seinal — ja koju saades ootaks politsei meid juba ees!... Tõsidus Olafi pilgus ja toonis teevad selgeks sellegi, mida mu kahepäevane saksa keel veel ei sisalda... Pärastlõunane päike oleks nagu tuhm ja väsinud. Õhtul näitab SLV TV, kuidas Praha võimud demokraatiat käsitavad. Kohalik TV ja raadio ei paista huvitavat kedagi, Lääne-Saksa programme on valikus (vähemalt neli).

22. AUGUST, ILMENAU. Kuni Olaf oma Wartburgi tangib, teen katse iseseisvalt ajalehte osta. Mingit saba ei ole, Neues Deutschland vedeleb hunnikus. Tulen toime nii küsimise kui maksmisega. Kui autos lehe lahti teen, küsib tanklavalvur Olafilt: Mida see naine sellest JUUSTUPABERIST (Käseblatt!) otsib?! Edaspidi kasutan õpitud sõna hoolsalt, küsides kõikjalt kohalikku juustulehte ja mind mõistetakse eksimatult... Enne Erfurti tuleb meile vastu pikk rodu rohelisi välimasinaid, Suur Vend on otsustanud ilmselt õppused korraldada. Christine ütleb ainsa sõna «Manöver!», ta toon on tehtud reibas, aga tegelikult lootusetu... Muide, **kõige korduvamaks objektiks DDRs pole** mitte kirikud ega lossid (mida nägin ka lugematult), vaid **«klein Moskau»** või **«Russen»**. Esimene väljend hõlmab kõiki Suurele Vennale kuuluvaid kinnisvarasid alates lasteaedadest ja lõpetades komandatuuridega, teisega tähistatakse Nõukogude vormis sõjaväelasi, kaasa arvatud eestlased, kirgiisid ja armeenlased.

23. AUGUST, MRP juubeliaastapäev. Kogu aeg hõljub õhus sõja teema. Michael, pere pesamuna, ütleb mulle lühima Nobeliteemalise «anekdoodi» — Cogito, ergo BUM! ...Hommikul oleme **SUHLIS**, imetleme Maarja kiriku rokokoostiilis sisekujundust, iidset pöökpuud kiriku ees ja üsna maitsetut jahistseeniga purskkaevu peatänava ääres. Plakateid otsides ei leia me neid mitte, aga sattume seevastu graafiku töötuppa. Winfried Henkelile on Eestimaa asjad selged, ta üleb, et peab meile põialt ja soovib edu. Ostan talt graafilise lehe, saan nimekaardi pealekauba. Kingin talle Tallinna vaatega postkaardi ja musta lindi — sünge aastapäeva puhul. Ja räägin elavast ketist, mis õhtul Baltimaid ühte peab siduma. Kunstnik naeratab, kinnitab lindi endale rinda. Hüvasti jättes on mul tunne, et selle keti üks lüli on Suhlis...

Õhtul on kirikla teise korruse elutoas meil kõigil ärev ootus — kas näeme Eestit? Mis seal toimub? Saksa DV teises programmis (ZDF) näemegi kahel korral pikka reportaaži Baltikumist, millest suurem osa on pühendatud Tallinnale. Tunnen ära tuttavad kohad Toompeal ja Harjumäel, mustas mulgi kuues Igor Tõnuristi, lipp käes, Marju Lauristini inglise keeles intervjuud andmas; näidatakse pooles vardas ja leinalindiga trikoloore ning liidutehastel võidukalt lehvivaid punalippe. Sisse on põimitud kroonikakaadreid Moskvast aastast 1939 ning hiljutiselt rahvusvaheliselt MRP-konverentsilt Riias. Beeri-pere liikmed on rõõmsad koos minuga....

(Järgneb.)

ANNE-MALLE HALLIK

SINI-MUST-ROHELISE LIPU ALL

15.—17. septembril toimusid Tartus üliõpilaskorporatsioon «Rotalia» taastamispidustused ühes traditsioonilise sügisese vennastuspeo e. kommersiga. Peale kolmveerandsaja rotaluse kodumaalt olid kohale sõitnud ka paguluses asuvate USA, Kanada ja Rootsi koondiste esindajad ning kümme sõprusorganisatsiooni Varsinaissuomalainen Osakunta liiget.

Korp! «Rotalia» loodi Peterburis 1913. a. eestluse vahipostina idas. Kümme asutajaliiget (nende hulgas ka säärased nimed nagu **Jüri Uluots** ja **Otto Tief**) võtsid enestele **deviisiks: «Ausus. Kindlus. Iseteadvus. Ühistunne.», lipukirjaks: «Eestimaa, mu isamaa!»**; värvideks valiti sini-must-roheline. Tegutsenud vahepeal veel Tallinnas ja Berliinis jõuti viimaks 1924. a. Tartusse.

Kõrgema tehnilise õppeasutuse loomisega Tallinnas kerkis päevakorda ka üliõpilasorganisatsioonide tekkimine pealinnas. Varem tegutsesid seal mitmed juba Tallinna Tehnikumi juures registreeritud korp!-id nagu «Leola», «Tehnola», «Kaljola» jt. Nüüd asutasid ka mitmed Tallinna, nende hulgas «Rotalia». **Tallinna ja Tartu «Rotalia» olid formaalselt täiesti iseseisvad,** kuid korp!-i sisekorra järgi asus Tallinnas siiski konvendi osakond, kusjuures kodukorra sätted reguleerisid vahekorrad kahe linna vahel. Tartu ülikoolist tehnikateaduskonnast tuli üle Tallinna Tehnikainstituuti 13 rotalust, lisaks veel kuus 1935. a. korp! «Kaljolast» inkorporeerunud tudengit. **Konvendikorteriks saadi praegu restaureerimisel olevad Mustpeade Klubi keldrikorruseruumid.**

Pärast ligi viiekümneaastast illegaalset tegevust **registreeriti «Rotalia» Tallinna Tehnikaülikooli juures taas aprillikuus 1989.** (Tartus möödunud aasta detsembris) ja juba 28. mail peeti von Glehni lossis kevadkommerssi. «Rotalia» Tallinna osakond ühendab praegu u. neljakümmet vilistlast, nelja tegev- ja seitseteist lihtliiget ning rebast.

INDREK PAJUMAA
TP-51

15. septembri taastamisaktus endises «Rotalia»-majas Tartus Tähe tn. 3. Ülemaailmse vilistlaskogu esimees REIN GRABBI Los Angeles'ist annab Eesti koondise esimehele Roman Niidule üle kaks köidet korp!i ajalooga, mis välja antud Läänes.
Pildistanud REIN URBEL

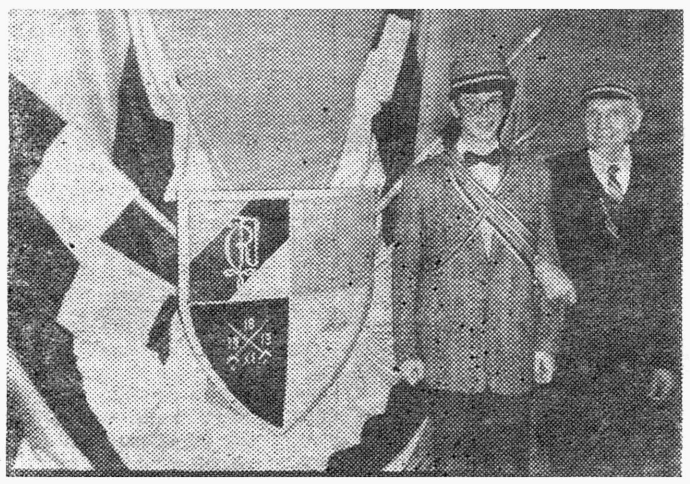

Äsja värvid saanud antud kirjatüki autor 28. mail koos akadeemilise isa vil! Valter Toonekurega — üks Rotalias 1929. aastast, teine 1989st.

TEHNIKAÜLIKOOLI IV 50 KM JOOKS

PÜHAPÄEVAL, 15. OKTOOBRIL 1989. AASTAL.

Ühisstart antakse kell 10.00 TTÜ spordihoone ees Akadeemia 4.

OSA VÕIVAD VÕTTA

kõik vähemalt 17. aastased, kel on arstiluba.

Tule ja proovi oma võimeid vastupidavuses ja tahtekindluses, läbides see maa enda valitud tempos.

Joostakse 5 kümnekilomeetrist ringi vahelduval maastikul. Rada on tähistatud, pöördekohtades on kontroll. Joogipunktid u. 3 km järel.

TTÜ spordiklubi
Jooksuklubi «VISA»

Õnnitleme

ANTS SILD JA AARNE LEISALU — TEHNIKAKANDIDAADID

Tänavune kevad oli energiasüsteemide küberneetika teaduslaborile rõõmutoov: kandidaadi väitekirja kaitsesid edukalt teineteise järel kaks meest.

2. juunil oli oma tööga Leningradi Polütehnilise Instituudi erialanõukogu ees nooremteadur Ants Sild. Tema väitekirja teema on «Elektrisüsteemide normaalrežiimide arvutused, tuginedes sõlmevõimsuste dünaamika sisulisele matemaatilisele modelleerimisele». Töö tegemist juhendas elektrisüsteemide kateedri dotsent Eeli Tiigimägi, konsultandiks oli dotsent Mati Meldorf.

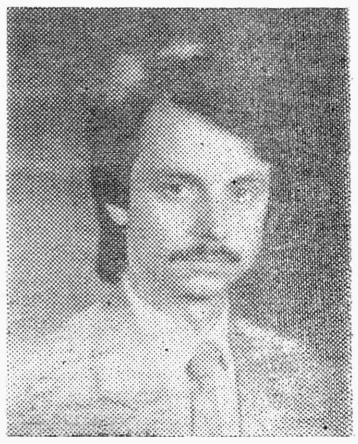

14. juunil oli Uurali Polütehnilise Instituudi erialanõukogus «tule all» juhtinsener Aarne Leisalu, kelle väitekiri valmis teemal «Soojus- ja elektrijaama elektriliste ja soojuskoormuste optimeerimine, arvestades tõenäosuslikku lähteinformatsiooni». Sedapuhku oli juhendajaks elektrisüsteemide kateedri juhataja, tehnikadoktor Mati Valdma.

Nii Ants Sild kui ka Aarne Leisalu on lõpetanud TPI — esimene 1981. a. kiitusega, teine 1976. a. Käesoleval ajal osalevad nad energiasüsteemide režiimide juhtimismeetodite arendamises mittetäieliku lähteinfo tingimustes, probleemideks elektrivõrgu arvutused, tarbijakoormuste matemaatiline modelleerimine ja prognoosimine ning süsteemi kui ka elektrijaamade sisene optimaalne koormuste jaotamine.

Soovime värsketele kandidaatidele optimismi ja visadust edaspidiseks tööks!

Kolleegid elektrisüsteemide kateedrist ja energiasüsteemide küberneetika laborist

«TEHNIKAÜLIKOOL»
«ТЕХНИКАЮЛИКООЛ»
(«Технический Университет»)

Tallinna Tehnikaülikooli ajaleht. Trükikoda «Ühiselu», Tallinn, Pikk. t. 40/42.
Toimetuse aadress: Tallinn 200108, TTÜ, Ehitajate tee 5, 3. korpus, ruum 204, tel. 537-261
Адрес редакции: Таллинн 200108, ТТУ, Эхитаяте тее 5, 3. корпус, комната 204, тел. 537-261
Газета Таллиннского Технического Университета. Типография «Юхисэлу» ул. Пикк 40/42.

Tell. nr. 2084

Toimetaja
U. SATS